

Verslag van het overleg van staatssecretaris Bussemaker met het Indisch Platform (IP) op 28 oktober 2009

Locatie: Ministerie VWS

- Het gesprek vindt plaats op verzoek van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Commissie). De Commissie heeft met haar verzoek geen nadere gespreksrichting aangegeven.
- Wat het Indisch Platform betreft zijn onderwerp van bespreking de Niod-rapporten 'Indische Rekening' en 'Sporen van Vernieling', in het bijzonder de 'back-pay' kwestie en het naoorlogs rechtsherstel.
- De staatssecretaris van VWS (staatssecretaris) stelt vast dat de Niod-rapporten niet aan de orde zijn geweest tijdens het recente overleg tussen de Minister-president (MP) en de staatssecretaris met het IP op 15 oktober 2009. Het IP geeft aan dat de reden is dat dit gesprek met de staatssecretaris al was afgesproken. Het IP houdt de mogelijkheid van een vervolggesprek met de MP open, afhankelijk van de uitkomsten van dit overleg.
- De staatssecretaris memoreert dat zij al eerder, namelijk op 15 september 2008, over deze kwesties met het IP heeft gesproken. De resultaten van dat gesprek zijn ook ter kennis van de Commissie gebracht. De Commissie heeft daar geen nadere reactie op gegeven. De staatssecretaris heeft bij die gelegenheid vastgesteld dat er geen draagvlak is voor de door het IP gewenste acties: alsnog materiële en immateriële genoegdoening (finale kwijting).
- De staatssecretaris constateert dat er ook in de afgelopen periode geen nieuwe gezichtspunten naar voren zijn gekomen. Het politieke draagvlak voor nadere acties is derhalve ook sinds het vorige overleg van 15 september 2008 niet gevonden.
- De staatssecretaris wijst erop dat het feit dat nooit plenair in de Tweede Kamer (TK) over de Niod-onderzoeken is gesproken de keuze is van de TK. De TK had haar oordeel in bijvoorbeeld een motie kenbaar kunnen maken; de staatssecretaris herinnert er aan dat de TK ook in deze zaak de 'opdrachtgever' is van de regering.
- Wel was volgens de staatssecretaris het algemeen overleg van 12 november 2008 voor de Commissie aanleiding om het IP uit te nodigen voor een besloten hoorzitting op 1 april 2009.
- Het IP memoreert dat haar toenmalige voorzitter, de heer De Kleyn, in het overleg met een (toen demissionaire) kabinetsdelegatie op 12 januari 2007 het (nog immer actuele) kabinetsstandpunt over de Niod-rapporten 'onaanvaardbaar' heeft genoemd.
- De staatssecretaris op haar beurt onderschrijft het kabinetstandpunt, zoals ook neergelegd in een brief van voormalig staatssecretaris Ross-van Dorp van 12 januari 2007 (Kamerstukken II, 2006-2007, 20454, nr 82). In die brief erkent de regering (opnieuw) dat er fouten zijn gemaakt bij de opvang van repatrianten en bij het naoorlogs rechtsherstel. Het Gebaar was een uiting van die erkenning.
- Het IP is van mening dat ten aanzien van rechtsherstel en loonaanspraken sprake is van het meten met twee maten ('discriminatie') door de (toenmalige) regering; voor de Nederlanders in Europa was er de Wet Materiële Oorlogsschade en was er voor ambtenaren sprake van loondoorbetaling tijdens de oorlog.
- Er ontspint zich een discussie over de eerdergenoemde brief van de (voormalig) staatssecretaris. Volgens het IP staan er onvolkomenheden in de brief. Het spitst zich toe op de vraag of het Gebaar al dan niet bedoeld was (c.q. kon zijn) als 'finale kwijting'. Het IP wijst erop dat ten tijde van het Gebaar de Niod-onderzoeken nog niet gereed waren. Volgens het IP is het Gebaar uitsluitend bedoeld als genoegdoening voor de 'kille ontvangst' op basis van de uitkomsten van de 'SOTO-onderzoeken' (1999) en niet (ook) als reparatie van het naoorlogs rechtsherstel.

- De staatssecretaris zegt toe om de brief van 12 januari 2007 nader te analyseren op de door het IP genoemde 'verschillen van inzicht', mede in relatie tot hetgeen aan de orde kwam in het algemeen overleg met de Commissie op 8 september 2001 en de officiële motivatie voor het Gebaar (alleen kille ontvangst of ook rechtsherstel). Zij waarschuwt voor te hoge verwachtingen.
- De staatssecretaris wil de kwestie opnieuw met haar collega's in het kabinet bespreken, tenslotte zijn andere ministeries nauw betrokken. In de woorden van het IP: "de staatssecretaris is opgezaald met een vervelende erfenis". De staatssecretaris hecht eraan dit dossier te sluiten vóór medio 2010.
- Het IP geeft aan een vervolgoverleg met de MP zeer op prijs te stellen, ook omdat hij recentelijk een bezoek heeft gebracht aan Japan.